

Tuinen¹⁴⁻¹⁵ Landschap

Vakblad voor de groenvoorziening | 35^e jaargang | 4 juli 2013

Begraafplaatsbomen

VHG MVO wijzer

Tuinenfestival Appeltern 2013

Zelfrijdende maaiarm

Groene dromen brengen nat

Terwijl overal op groen wordt bezuinigd, wil de provincie Zuid-Holland burgers en bedrijven laten dromen over groen. Projectleider Kees Verdouw ziet het als tegenwicht aan de zakelijkheid van deze tijd. „Aan de start is vooral bevlogenheid nodig, realisme komt later.”

Tekst Ralph Mens | Beeld JAM Visueel Denken

Het lijkt tegenstrijdig, om in tijden van bezuinigingen burgers en ondernemers te vragen om hun groene dromen op papier te zetten en met elkaar te delen. Kees Verdouw, namens de provincie Zuid-Holland projectleider van het project 'Mijn groen - ons groen', denkt echter dat mensen nog steeds dromen hebben. „Bij onze droombijeenkomst in Leiden was iemand namens Heineken uit Zoeterwoude aanwezig die met droge ogen vertelde over de groene droom van het bedrijf. Het gaat niet alleen om 'wat kost het?', idealen spelen ook een belangrijke rol.”

Verdouw: „Uitgangspunt is dat de gebruikers van groen centraal worden gesteld, bijvoorbeeld boeren en recreanten. Gekeken wordt of dit in een groot gebied kan worden toegepast rondom Leiden.”

Het pilotproject is uitgerold in het gebied tussen Leiden, Zoetermeer en Alphen aan den Rijn. Dit betreft deels het Groene Hart maar ook een deel kustgebied. „De ambitie is om de betekenis van het buitengebied voor de stad te versterken. De groenbeleving van mensen begint in hun eigen tuin, straat en stad. De bedoeling is om de verbinding met het buitengebied te leggen.”

Droombijeenkomsten

Tijdens de zogeheten droombijeenkomsten die in de omgeving van Leiden werden georganiseerd, is er aan de deelnemers gevraagd wat zij belangrijk vinden aan groen. Verdouw: „Wij zijn allemaal gebruikers van groen. Daarom kijken we bij dit project naar de natuur in dienst

van de mens, de gebruiker. Vaak zijn we ons er niet van bewust wat de natuur allemaal levert. De natuur geeft voedsel, maar ook schoon water en recreatie. Ook grote bedrijven zijn klanten van groen, maar bij veel ondernemers is dit nog niet doorgedrongen.”

De focus bij het project ligt op kleinschalig gebruik van groen, met name door burgers en kleine ondernemers. Doel is om per bijeenkomst een gezamenlijke droom op te stellen. „De dromen verschillen van karakter, sommige zijn heel concreet zoals aanleg van speelnatuur, andere beschrijven meer een algemeen doel, meer biodiversiteit in natuurgebieden.”

Na afloop van de droombijeenkomst wordt een top 10 gemaakt van meest gescoorde dromen. De uitkomsten daarvan worden bij elkaar gebracht in een gezamenlijke droom voor het hele gebied. Deze vormt de basis voor gebiedsgerichte afspraken tussen provincie en gemeenten over het groen in de regio.

Belevingstuin

Een heel concreet plan dat uit twee droombijeenkomsten over groen in en om Teylingen, Kaag en Braassem en Zoeterwoude is voortgekomen, is een belevingstuin in Nieuwe Wetering. Hier ligt een strook grond tussen de hogesnelheidslijn (HSL) en het dorp waar geen gebruik van kan worden gemaakt.

Het idee van de Dorpsraad is om deze strook niemandsland om te toveren in een natuurbelevingstuin. Een gebied met een waterspeeltuin voor kinderen,

een pluktuin, een tuin met bankjes waar genoten kan worden van natuur, vogels, vlinders, bijen en bloemen. Door het plaatsen van de juiste bomen kan er een filter voor het fijnstof en het geluid van de A4 en HSL worden gemaakt.

Inmiddels is contact gemaakt met diverse partijen. Zo wordt samen met onderzoeksinstituut Alterra gekeken naar een goed beplantingsplan om voor een betere luchtkwaliteit te zorgen. Er is een stichting bij betrokken die workshops en excursies wil verzorgen in de belevingstuin. Ook de gemeente is enthousiast over de plannen. Er is een werkgroep gevormd en er wordt gekeken naar de mogelijkheden van subsidies.

Uitvoering

Na de droombijeenkomsten wordt gekeken hoe de mensen bij de uitvoering van de plannen kunnen worden betrokken. „Doel is om mensen medeverantwoordelijk te maken voor de uitvoering, van stakeholder naar shareholder, dus niet alleen betrokkene maar ook deelnemer in de uitvoering.”

Om dit te bewerkstelligen worden ontwerpbijeenkomsten georganiseerd, waarbij deelnemers hun wensen bij elkaar kunnen brengen. „Mensen zijn zelf eigenaar van hun idee. Als provincie zijn we echter vooral op zoek naar een hoger schaalniveau, in plaats van losse projecten. We zoeken naar de samenhang tussen projecten. In totaal zijn er vijf-honderd plannen uit de bijeenkomsten voortgekomen, die kun je onmogelijk allemaal honoreren, daar is het budget ontoereikend voor.”

De provincie zet daarom in op twee sporen. Enerzijds wordt een hoofdstructuur voor het hele gebied ontwikkeld, een fijnmazig groen-blauw netwerk als in de Hoeksche Waard met zijn krekens en akkerranden. Anderzijds gaat de provincie op locatie met dromers en derde partijen aan de slag met concrete projecten zoals in Nieuwe Wetering.

„Onze visie is eigenlijk een spinnennet, waarbij je vanuit de stad naar buiten gaat om stad en buitengebied met

ur dichterbij

elkaar proberen te verbinden. Dat doen we samen met gemeenten, kenners, dromers en doeners, oftewel ondernemers. De bedoeling is om zoveel mogelijk partijen bij groen te betrekken en te kijken waar het belang van die partijen zit. Het gaat dan niet om mensen of bedrijven mee te laten betalen, maar om ze als baathouder bij de uitvoering te betrekken. Het gaat niet over euro's, maar om samen iets te doen."

Droomplekken

De meeste kans maken projecten die een verbinding leggen tussen de stad en de stadsranden. Daarbij kan met bestaande middelen en sponsors veel worden bereikt. Zo is er een concreet plan voor

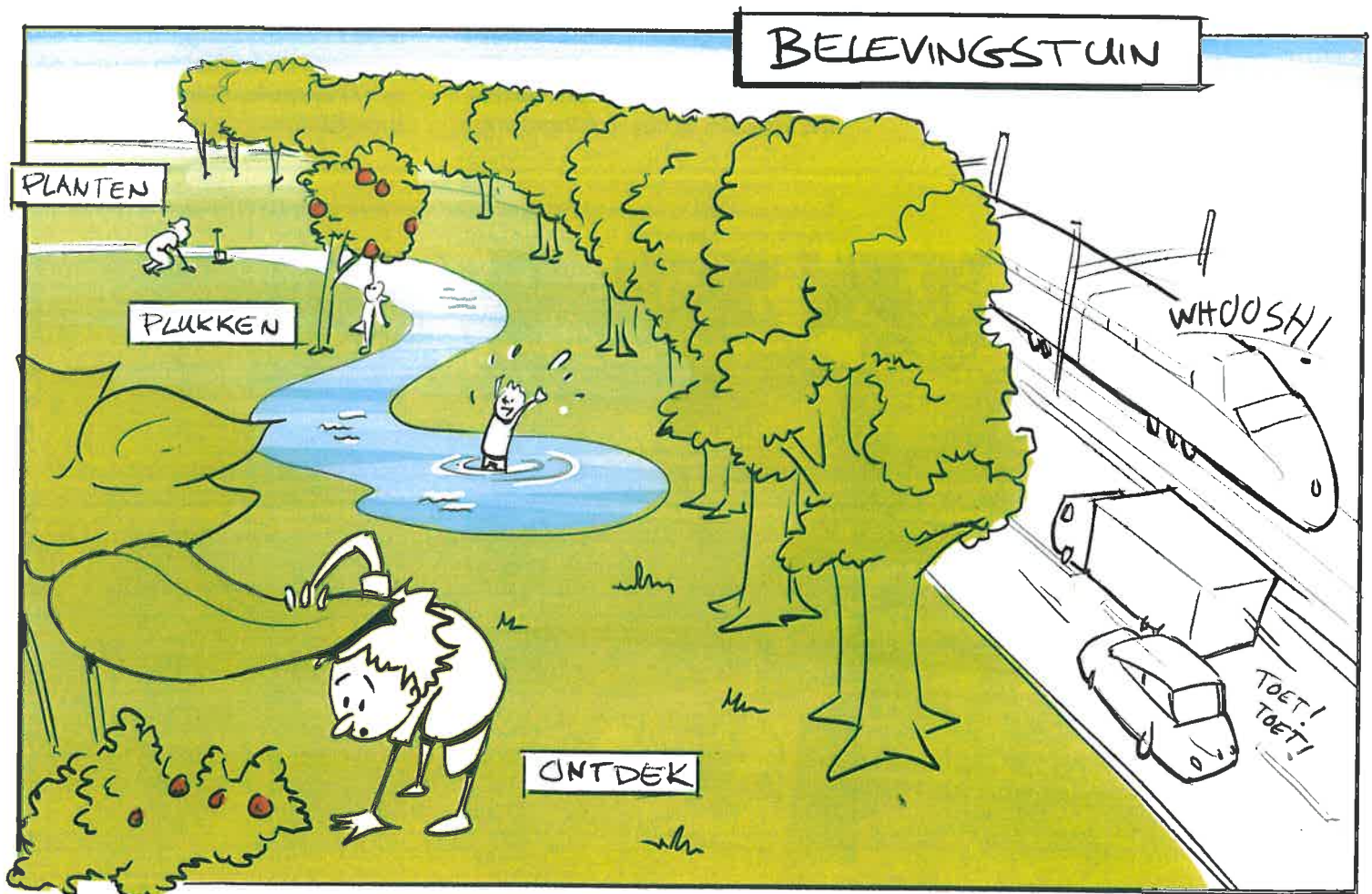
bloemrijke bermen langs bestaande fietsroutes, de zogeheten knooppunt-routes. Deze moeten vanaf 2014 gerealiseerd zijn. Hier kunnen dan weer andere projecten omheen ontstaan, zoals stadsimkers, natuurwinkels of agrarische productverkoop.

„De insteek is om zoveel mogelijk dromen bij elkaar te brengen, en droomplekken te vormen waar meerdere dromen kunnen landen. Op die manier willen we de natuur zo dicht mogelijk bij de mensen – en met name kinderen – brengen, de afstand tussen mens en natuur verkleinen. Mensen weten zelf het beste wat ze nodig hebben, daarom moet je ze er vanaf de planontwikkeling bij betrekken.” <

Projectpartners Mijn groen – ons groen

Het project 'Mijn groen – ons groen' is onderdeel van het Europese project Green Infrastructure For Tomorrow – Together! (GIFT-T!) en wordt gefinancierd vanuit het INTERREG IVB-programma. Projectpartners zijn onder andere Alterra, regio Brussel, provincie Antwerpen, Universiteit van Luik, gemeenten Leiden en Zoetermeer.

Het project vindt zijn oorsprong in de Hoeksche Waard. Daar werd gekeken hoe het aantal plaaginsecten in de akkerbouw op natuurlijke wijze kon worden teruggebracht. Daarnaast leefde de wens om de waterkwaliteit in het gebied te verbeteren. Door de ontwikkeling van bloemrijke akkerranden en natuurlijke kreekstructuren werden natuurlijke vijanden van plaaginsecten aangetrokken. Hierdoor hoefden boeren minder gewasbeschermingsmiddelen te gebruiken. Kijk voor meer informatie op www.mijngroenonsgroen.nl.

In cartoons werden groene dromen uitgewerkt zoals hier de droom van Nieuwe Wetering voor een belevingstuin naast de HSL en A4.